

**Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

ZAKON

O DOPUNAMA ZAKONA O VANPARNIČNOM POSTUPKU

Sarajevo, juli 2020. godine

PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Postupajući po odredbama člana 26. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine – Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH“, br. 6/10, 37/10 i 62/10) predlažemo donošenje Zakona o dopunama Zakona o vanparničnom postupku po skraćenom postupku, obzirom da su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi iz člana 172. stav (1) Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20) i člana 164. stav (1) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 27/03, 21/09 i 24/20).

ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA O VANPARNIČNOM POSTUPKU

Član 1.

U Zakonu o vanparničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/98, 39/04 i 73/05), iza člana 73. dodaje se novi Odjeljak 2a. i novi čl. 73a., 73b., 73c., 73d., 73e., 73f., 73g., 73h., 73i., 73j., 73k., 73l. i 73m. koji glase:

2a. Utvrđivanje mjesta i vremena rođenja.

Član 73a.

(Podnošenje prijedloga)

Prijedlog za utvrđivanje vremena i mjesta rođenja sudu može podnijeti:

- a) lice koje nije upisano u matičnu knjigu rođenih, a vrijeme i mjesto svog rođenja ne može dokazati na način predviđen propisima kojima se uređuje vođenje matičnih knjiga,
- b) organ starateljstva,
- c) svako lice koje za to ima pravni interes.

Član 73b.

(Nadležnost suda)

Za postupak utvrđivanja vremena i mjesta rođenja mjesno je nadležan svaki stvarno nadležan sud.

Član 73c.

(Sadržaj prijedloga)

(1) Prijedlog za utvrđivanje vremena i mjesta rođenja sadrži slijedeće podatke o licu čije se vrijeme i mjesto rođenja dokazuje:

- a) ime i prezime,
- b) pol,
- c) vrijeme i mjesto njegovog rođenja, ako je poznato,
- d) druge činjenice koje mogu biti od koristi za utvrđivanje vremena i mjesta rođenja.

(2) Ako je prijedlog iz stava (1) ovog člana podnijelo lice iz člana 73a. tačka c) ovog zakona, prijedlog sadrži podatke iz kojih proizilazi da predlagač ima pravni interes za pokretanje postupka utvrđivanja vremena i mjesta rođenja.

(3) Uz prijedlog iz stava (1) ovog člana dostavljaju se i dokazi kojima se činjenice iz st. (1) i (2) ovog člana mogu utvrditi ili učiniti izvjesnim.

Član 73d.
(Pribavljanje izvještaja)

- (1) Prije zakazivanja ročišta sud pribavlja izvještaje ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove i matičnog ureda na čijem području je boravilo lice čije se vrijeme i mjesto rođenja dokazuje o tome da li u njihovim evidencijama postoje podaci o vremenu i mjestu rođenja tog lica.
- (2) Sud može zatražiti izvještaj i potrebna obavještenja i od drugih organa i ustanova koje vode evidencije o fizičkim licima.
- (3) Rok za dostavljanje izvještaja iz st. (1) i (2) ne može biti duži od 30 dana od dana prijema zahtjeva suda.
- (4) Ako izvještaj iz stava (1) ovog člana sudu ne bude dostavljen u ostavljenom roku, smatra se da o licu čije se vrijeme i mjesto rođenja dokazuje nema podataka u evidencijama organa od kojih je zatraženo da izvrše provjeru.
- (5) Ako ima nagovještaja da je lice čije se vrijeme i mjesto rođenja dokazuje imalo prebivalište u stranoj državi, sud donosi rješenje o prekidu postupka dok ne pribavi potrebna obavještenja od nadležnih organa strane države u skladu sa pravilima o međunarodnoj pravnoj pomoći.
- (6) Izuzetno od odredbe stava (5) ovog člana sud neće prekinuti postupak ako je prijedlog iz člana 73a. ovog zakona podnesen radi utvrđivanja vremena i mjesta rođenja lica kao i identiteta lica iz člana 73e. ovog zakona.

Član 73e.
(Utvrđivanje vremena i mjesta rođenja lica kao i identiteta lica pod posebnim uslovima)

- (1) Sud će postupiti u smislu člana 73d. stav (6) ovog zakona pod slijedećim uslovima:
  - a) ako se radi o utvrđivanju vremena i mjesta rođenja lica i identiteta lica za koje se pretpostavlja da je dijete državljana Bosne i Hercegovine,
  - b) ako se radi o utvrđivanju vremena i mjesta rođenja lica i identiteta lica koje nije rođeno na teritoriji Bosne i Hercegovine,
  - c) ako je lice rođeno na teritoriji koja u pretpostavljenom vremenu rođenja lica uslijed ratnih djelovanja nije imala međunarodno pravni subjektivitet,
  - d) ako je od strane obavještajno - sigurnosnih i policijskih organa u Bosni i Hercegovini evidentiran ulazak lica na teritoriji Bosne i Hercegovine sa teritorije iz tačke c) ovog stava,
  - e) ako se na osnovu podataka i provjera obavještajno - sigurnosnih i policijskih organa u Bosni i Hercegovini može utvrditi minimum poznatih elemenata identiteta lica (fotografija, otisak prsta i sl.).
- (2) Na utvrđivanje identiteta, vremena i mjesta rođenja u smislu odredbe ovog člana shodno se primjenjuju odredbe ovog poglavlja.

Član 73f.
(Ročište)

- (1) Na ročište za utvrđivanje vremena i mjesta rođenja lica sud poziva predlagača i lice čije se vrijeme i mjesto rođenja dokazuje i izvodi potrebne dokaze.
- (2) Da bi se utvrdilo vrijeme i mjesto rođenja lica, sud mora saslušati najmanje dva punoljetna svjedoka čiji identitet utvrđuje uvidom u javnu ispravu s fotografijom, osim u slučaju iz člana 73e ovog zakona.
- (3) Sud će odrediti da sudski vještak odgovarajuće specijalnosti pregleda lice čije se vrijeme i mjesto rođenja dokazuje i dâ nalaz i mišljenje o njegovim godinama života.

Član 73g.
(Sadržaj rješenja)

Rješenje kojim se utvrđuje vrijeme i mjesto rođenja sadrži slijedeće podatke o licu čije se vrijeme i mjesto rođenja dokazuje:

- a) ime i prezime,
- b) pol,
- c) dan, mjesec, godinu i sat rođenja,
- d) mjesto rođenja i
- e) podatke o njegovim roditeljima, ako su poznati.

Član 73h.
(Zakonska pretpostavka vremena rođenja)

Ako sud na osnovu izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću utvrditi kada je rođeno lice čije se vrijeme i mjesto rođenja dokazuje, smatra se da je ono rođeno 1. januara u 00:01 h one godine za koju se na osnovu izvedenih dokaza može uzeti da je izvjesna godina njegova rođenja.

Član 73i.
(Zakonska pretpostavka mjesta rođenja)

Ako sud na osnovu izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću utvrditi gdje je rođeno lice čije se rođenje dokazuje, kao mjesto rođenja smatra se sjedište grada, odnosno općine za koju se na osnovu izvedenih dokaza može uzeti da je izvjesno mjesto rođenja, a ako se mjesto rođenja ne može utvrditi na takav način, smatra se da je lice čije se vrijeme i mjesto rođenja dokazuje rođeno u mjestu gdje je nađeno, odnosno gdje je imalo prebivalište u vrijeme podnošenja prijedloga za utvrđivanje vremena i mjesta rođenja.

Član 73j.
(Rok za donošenje rješenja i pravo na žalbu)

- (1) Rješenje o vremenu i mjestu rođenja lica sud je dužan donijeti u roku od 90 dana od dana podnošenja prijedloga.

- (2) Protiv rješenja iz stava (1) ovog člana može se izjaviti žalba.
- (3) Prvostepeni sud žalbu sa spisima bez odlaganja dostavlja drugostepenom sudu, koji je obavezan donijeti odluku u roku od 30 dana od dana prijema žalbe.

Član 73k.
(Troškovi postupka)

Troškove postupka za utvrđivanje vremena i mjesta rođenja lica snosi predlagač.

Član 73l.
(Dostavljanje rješenja matičnom uredu)

Pravomoćno rješenje o vremenu i mjestu rođenja lica prvostepeni sud dostavlja nadležnom matičnom uredu u roku od osam dana od dana pravomoćnosti rješenja radi upisa činjenice rođenja u matičnu knjigu rođenih.

Član 73m.
(Stavljanje rješenja van snage)

- (1) Ako se naknadno utvrdi da je lice čije se vrijeme i mjesto rođenja dokazuje već upisano u matičnu knjigu rođenih, sud koji je donio rješenje o vremenu i mjestu rođenja po službenoj dužnosti provodi postupak stavljanja van snage tog rješenja.
- (2) Pravomoćno rješenje o stavljanju van snage rješenja o vremenu i mjestu rođenja prvostepeni sud u roku od osam dana od dana pravomoćnosti rješenja dostavlja nadležnom matičnom uredu.

Član 2.
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“.

O B R A Z L O Ž E N J E

ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O VANPARNIČNOM POSTUPKU

I – USTAVNI OSNOV

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Naime, prema odredbama člana IV. A. 20. (1) d) Ustava Federacije BiH, Parlament Federacije BiH nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcije federalne vlasti, iz čega proizilazi da navedena odredba predstavlja ustavnopravni osnov za njegovo donošenje.

II - RAZLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA

Osnovni razlog za donošenje ovog zakona jeste osiguranje uslova za provođenje zaključka Vlade Federacije BiH, V. broj: 271/2020 od 20. 02. 2020. godine, kojim je zaduženo Federalno ministarstvo pravde da hitno pokrene proceduru izmjene i dopune Zakona o vanparničnom postupku kojim bi se utvrdila nadležnost sudova da u vanparničnom postupku utvrđuju mjesto i vrijeme rođenja lica koja vrijeme i mjesto svog rođenja ne mogu dokazati na način predviđen propisima kojima se uređuje vođenje matičnih knjiga, kako bi se entitetski zakoni o vanparničnom postupku harmonizirali u Bosni i Hercegovini.

III - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH ZAKONSKIH RJEŠENJA

Nastojanje Federalnog ministarstva pravde je da sa dopunama Zakona o vanparničnom postupku definiše postupak utvrđivanja vremena i mjesta rođenja lica koja nisu upisana u matičnu knjigu rođenih, a mjesto i vrijeme svog rođenja ne mogu dokazati na način predviđen propisima. S obzirom da utvrđivanje mjesta i vremena rođenja i krvne veze sa roditeljima predstavljaju osnov za upis djeteta u matičnu knjigu rođenih, a ako navedeno ne mogu dokazivati ni izvodom iz matične knjige rođenih inostranog organa, neophodno je da se u sudskom postupku utvrde te činjenice. Imajući u vidu da ovaj problem ne može biti predmet upravnog postupka, dopune i jesu harmonizacija sa odredbama Zakona o vanparničnom postupku u Republici Srpskoj i zemalja okruženja.

Članom 73a. Prijedloga zakona definiše se ko može podnijeti prijedlog za utvrđivanje vremena i mjesta rođenja sudu.

Članom 73b. definisana je stvarna i mjesna nadležnost suda za postupak utvrđivanja vremena i mjesta rođenja.

U članu 73c. opisan je sadžaj prijedlog za utvrđivanje vremena i mjesta rođenja.

Članom 73d. propisana je obaveza pribavljanja izvještaja prije zakazivanja ročišta od ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove i matičnog ureda na čijem području je boravilo lice čije se vrijeme i mjesto rođenja dokazuje o tome da li u njihovim evidencijama postoje podaci o vremenu i mjestu rođenja tog lica.

Član 73e. definiše Utvrđivanje vremena i mjesta rođenja lica kao i identiteta lica pod posebnim uslovima.

Članom 73f. precizirane su radnje na ročište za utvrđivanje vremena i mjesta rođenja lica, te da sud poziva predlagača i lica čije se vrijeme i mjesto rođenja dokazuje, kao i da izvodi potrebne dokaze.

Članom 73g. propisan je sadržaj rješenja kojim se utvrđuje vrijeme i mjesto rođenja licu čije se vrijeme i mjesto rođenja dokazuje.

Zakonska pretpostavka vremena rođenja sadržana je u članu 73h.

Zakonska pretpostavka mjesta rođenja sadržana je u članu 73i.

Članom 73j. propisan je rok za donošenje rješenja i pravo na žalbu.

Članom 73k. definisano je ko snosi troškove postupka za utvrđivanje vremena i mjesta rođenja lica.

Član 73l. propisuje rok za dostavljanje pravomoćnog rješenja o vremenu i mjestu rođenja lica od strane prvostepenog suda nadležnom matičnom uredu.

Član 73m. predviđa razloge za stavljanje rješenja van snage od strane suda koji je donio rješenje o vremenu i mjestu rođenja, po službenoj dužnosti i rok za dostavljanje pravomoćnog rješenja o stavljanju van snage rješenja o vremenu i mjestu rođenja lica od strane prvostepenog suda nadležnom matičnom uredu.

IV – FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva u Budžetu Federacije BiH.